

perdis, cum ignoscis; sed abundantius irrigaris. Charitas non angustatur. Ponis ibi lapidem offensionis, et tu tibi facis angustias. Vindicabo me, uliscar me, ego illi ostendam, ego faciam: aestuas, laboras, cui licet ignoscendo esse securum, securum vivere, securum orare. Nam ecce quid acturus es? Oraturus es. Quid dicam quando? Hodie oraturus es. Annon es oraturus? Ira et odio impletus, vindictam minaris: non dimittis ex corde. Ecce oras, ecce venit orandi hora, incipis verba illa vel audire vel dicere. Dictis et auditis superioribus, venturus es ad hunc versum. Aut si non venturus, quo iturus? Ne ignoscas inimico, deviabis a Christo? Plane si in oratione deviabis, ut nolis dicere: « Dimitte nobis debita nostra; » quia non potes dicere: « Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; » ne tibi cito respondeatur: Sic dimitto quomodo et tu dimittis, ergo quia hoc non potes dicere, et non vis dimittere, deviabis ab hoc versu, et prætermittes, et dices quod sequitur: « Ne nos patiaris induci in » tentationem: » ibi te capiet creditor tuus, cujus quasi faciem devitabas. Quomodo quisque in vico cum occurrerit ei cui aliquid debet, si ad manum est diverticulum, dimittit quo ibat; et it per aliam partem, ne faciem videat creditoris. Illoc tu in isto versu te fecisse arbitratus es, dicitasti dicere: Dimitte, sicut ego dimitto; ne sic dimitteret, id est, non dimitteret, quia non dimittis; et noluit dicere, devitans faciem creditoris. Quem devitas? quis devitas? Quo ibis, ubi tu esse possis et ille non esse? Dicturus es: « Quo abibo a spiritu tuo, et a facie tua » quo fugiam? Si ascendero in cœlum, tu illic es; si » descendero in infernum, ades¹. » Quantum potest a Christo debitor fugere, quam ut eat in infernum? Adest iste creditor et ibi. Quid facturus es, nisi quod sequitur?

¹ Psal. cxxxviii, 7, 8.

« Si assumpsero pennas meas in directum, et volavero » in extrema maris: » id est, spe mea finem sæculi meditabor, in præceptis tuis vivam, duabus alis charitatis atto l r. Imple ergo duas alas charitatis. Dilige proximum sicut te ipsum; et non teneas odium, unde fugias creditorem.

VIII. Restat poenitentiae tertium genus, unde aliquid breviter dicam ut adjuvante Domino proposita et promissa persolvam. Est poenitentia gravior atque luctuosior, in qua proprie vocantur in Ecclesia poenitentes, remoti etiam a sacramento altaris participandi, ne accipiendo indigne, iudicium sibi manducant et bibant. Illa ergo poenitentia luctuosa est. Grave vulnus est: adulterium forte commissum est, forte homicidium, forte aliquod sacrilegium; gravis res, grave vulnus, lethale, mortiferum: sed omnipotens medicus. Jam post suggestionem facti et delectationem et consensionem et perpetratiorem, quasi quadriduanus mortuus putet: sed nec ipsum Dominus deseruit, sed clamavit: « Lazare, prodi foras¹. » Cessit voci misericordiae moles sepulturae: cessit mors vitae, cessit infernus superno. Elevatus est Lazarus, processit de tumulo: et ligatus erat, sicut sunt homines in confessione peccati agentes poenitentiam. Jam processerunt a morte: nam non confiterentur, nisi procederent. Ipsum confiteri, ab occulto et a tenebroso procedere est. Sed quid Dominus Ecclesiae suae? « Quae » solveritis, inquit, in terra, soluta erunt et in cœlo². » Proinde Lazaro procedente, quia implevit Dominus misericordiae suae bonum, perducere ad confessionem mortuum latentem, putentem; jam cætera implet Ecclesiae ministerium: « Solvite illum, et sinite abire³. » Sed, charissimi, hoc genus poenitentiae nemo sibi proponat, ad

¹ Joan. xi, 43. — ² Matth. xviii, 18. — ³ Joan. xi, 44.

hoc genus nemo se præparet : tamen si forte contigerit, nemo desperet. Judam traditorem non tam scelus quod commisit, quam indulgentiæ desperatio fecit penitus interire. Non erat dignus misericordia, ideo ei non fulsit lumen in corde, ut ad ejus indulgentiam concurreret quem tradiderat, sicut illi qui eum crucifixerant; sed desperando se occidit, et laqueo suspendit se, suffocavit se. Quod fecit in corpore suo, hoc factum est in anima ipsius. Spiritus enim dicitur etiam iste ventus aëris hujus. Quomodo ergo qui sibi collum ligant, inde se occidunt, quia non ad eos intrat spiritus aëris hujus : sic illi qui desperant de indulgentia Dei, ipsa desperatione intus se suffocant, ut eos Spiritus sanctus visitare non possit.

IX. Solent inde Christianis Pagani insultare de poenitentia quæ instituta est in Ecclesia : et contra nonnullas hæreses tenuit Ecclesia catholica istam veritatem de poenitentia agenda. Fuerunt enim qui dicerent, quibusdam peccatis non esse dandam poenitentiam : et exclusi sunt de Ecclesia, et hæretici facti sunt. In quibuscumque peccatis non perdit viscera pia mater Ecclesia. Ergo solent inde etiam Pagani quasi insultare nobis, nescientes quid loquantur; quia ad Verbum Dei, quod linguas infantium facit disertas, nondum pervenerunt. Vos, inquiunt, facitis ut peccent homines, cum illis promittitis veniam, si egerint poenitentiam. Dissolutio est ista, non admonitio. In hanc sententiam exaggerant verba, quanta quisque potest, lingua vel sonanti, vel titubanti, non tacent : tamen et quando eis loquimur, etsi vincantur, non consentiunt. Tamen quomodo vincantur, breviter accipiat Charitas Vestra, quia Domini misericordia totum optime constituit in Ecclesia sua. Dicunt nos dare peccatis licentiam, quia portum poenitentiae pollicemur. Si clauderetur aditus poenitentiae, nonne ille peccator tanto magis

adderet peccata peccatis, quanto magis sibi desperaret ignosci? Diceret enim sibi : Ecce peccavi, ecce scelus admisi, jam mihi veniæ nullus est locus ; poenitentia infructuosa est, damnandus sum : quare jam non vivo ut volo? Quia ibi non invenio charitatem, hic saltem pascam cupiditatem. Quare enim me abstinence? Ibi mihi locus omnis clausus est, hic quidquid non fecero, perdo ; quia vita quæ post hanc futura est, non mihi dabitur. Quare ergo non servio libidinibus meis, ut eas impleam et saturem, et faciam quidquid non licet, sed libet? Diceretur ei fortassis : Sed miser capieris, accusaberis, torqueberis, punieris. Sciunt ista homines mali ab hominibus dici, et inter homines servari, attendunt multos male et scelerate viventes impunita habere peccata ; occultare possunt, redimere quæ occultare non possunt, redimere usque in senectutem vitam lascivam, blasphemam, sacrilegam, perditam. Enumerant sibi : Quid, ille qui tanta fecit, non senex mortuus est? Numquid attendis ideo illum peccatorem et sceleratum senem mortuum, ut ostenderet in illo Deus patientiam, expectans poenitentiam? Unde Apostolus dicit : « Ignoras quia patientia » Dei ad poenitentiam te adducit? Ille autem secundum » duritiam cordis sui et cor impoenitens, thesaurizavit » sibi iram in die iræ et revelationis justi judicii Dei, qui » reddet unicuique secundum opera sua ¹. » Opus est ergo ut hic timor mentes possideat, opus est ut ille qui peccare non vult, præsentem Deum sibi cogitet, non in publico solum, sed etiam in domo ; non in domo solum, sed et in cubiculo, in nocte, in lecto suo, in corde suo. Ergo si tuleris portum poenitentiae, desperatione augebunt peccata. Ecce nihil² dicunt illi, qui putant ideo augeri peccata, quia portus poenitentiae in christiana fide pro-

¹ Rom. II, 4-6. — ² Forte mihi.

ponitur. Quid ergo? Deus ne per illam spem indulgentiæ rursus auferantur peccata, non de hinc providere debuit? Quomodo enim providit ne desperando augeantur, sic providere debuit ne sperando augeantur. Quomodo enim revera auget peccata qui desperaverit, sic potest augere peccata et qui veniam speraverit: ut dicat sibi: Faciam quod volo, Deus bonus est, quando me convertero, ignoscet mihi. Ita plane dic tibi: quando me convertero, ignoscet mihi; si crastinus dies certus est tibi. Nonne ad hoc te admonet Scriptura? dicens: « Ne tardes converti ad Dominum, neque differas de die in diem; subito enim veniet ira ejus, et in tempore vindictæ disperdet te¹. » Ecce ad utrumque vigilavit pro nobis providentia Dei. Ne desperando augeamus peccata, propositus est poenitentiae portus: rursus ne sperando augeamus, datus est die mortis incertus.

SERMO CCCLIII².

In die octavarum Infantium: quos exhortatur verbis Petri apostoli, Deposita ergo omni malitia, etc.

I. OMNIUM quidem aures et mentes, quos cura nostra complectitur, solliciti pastoris sermo compellat: verumtamen ad vos proprie nunc dirigitur, quorum recens infantia spiritualis generationis sacramentorum cunabulis insignitur. Vobis enim maxime per apostolum Petrum sic divinum blanditur Eloquium: « Deposita ergo, inquit, » omni malitia et omni dolo et adulatione et invidia et » detractione, tanquam modo nati infantes rationabile et

¹ Eccli. v, 8, 9. — ² Alias 20 inter 50 homilias.

» innocens lac concupiscite; ut in illo crescatis in salutem, si gustastis quoniam dulcis est Dominus¹. » Proinde quia gustastis, non testes sumus: nos vobis hanc suavitatem nutricis officio ministravimus. Agite itaque admoniti sanctæ instar infantiae, deponite malitiam, dolum, adulationem et invidiam et detractionem. Hanc innocentiam sic tenere debetis, ut eam crescendo non amittatis. Quid est malitia, nisi nocendi amor? Quid est dolum, nisi aliud agere et aliud simulare? Quid est adulatio, nisi fallaci laude seductio? Quid est invidia, nisi odium felicitatis alienæ? Quid est detractio, nisi mordacior, quam veracior reprehensio? Malitia malo delectatur alieno: invidentia et bono cruciatur alieno: dolum duplicat cor: adulatio duplicat linguam: detractio vulnerat famam. Hujus autem vestræ innocentia sanctitatis, quoniam filia est charitatis: « Non gaudet semper iniquitate, congaudet autem veritati². » Simplex ut columba, et sic astuta ut serpens, non studio nocendi, sed nocentem cavendi. Ah hanc vos exhortor. « Talium est enim regnum caelorum³, » humilium scilicet, hoc est, spiritualiter parvulorum. Non contemnatis, non abhorreatis. Magnorum est ista pusillitas. Superbia vero fallax infirmorum est magnitudo; quæ ubi mentem possederit, erigendo dejicit, inflando evacuat, distendendo dissipat. Humilis esse non potest nocens, superbus esse non potest innocens. Humilitatem illam loquor, quæ non vult perituris rebus excellere, sed æternum aliquid veraciter cogitat, quo non suis viribus, sed adjuta perveniat. Hæc malum cujusquam velle non potest, quo nequaquam bonum ejus augetur. Porro autem superbia continuo parit invidiam. Quis vero sit invidus, qui non ei malum velit, cujus bono cruciatur? Ergo et invidia parit consequenter malitiam:

¹ 1 Petr. ii, 1-3. — ² 1 Cor. xv, 6. — ³ Matth. xix, 14.